

UNIVERSITETET I OSLO
DET HUMANISTISKE FAKULTET

Eksamen i
RETKOM1102
Tekst og kommunikasjon

Høsten 2014

Tid: 25. november kl. 09:00-13:00 (4 timer)

Sted: Gymsal 3 Idrettsbygningen

Gymsal 4 Idrettsbygningen

Ingen hjelpemidler tillatt.

Oppgavesettet er på 2 sider, denne forsiden medregnet.

Oppgavesettet er på bokmål og nynorsk.

BOKMÅL:

Oppgave 1 – kortsvarsoppgaver

- a) Hva er *språkhandlinger*, og hvilke fem typer språkhandlinger (også kalt talehandlinger/speech acts) finnes, ifølge John Searle? Hvilke språkhandlinger kan du identifisere i denne ytringen: «Den ekstreme mannsbevegelsen må ikke gjøres til talsmenn for alle som strever med den nye mannsrollen.» [Hentet fra en aviskommentar av journalist Marte Michelet i Dagbladet 4.8.2012].]
- b) Kommenter *makt*, *dominans* og *høflighetsstrategier* i samtaleutdraget «Forskningsintervju» (vedlagt som Tekst til analyse, oppgave 1b).
- c) Hva menes med det retoriske bevismidlet/den retoriske appellformen *etos*?

Oppgave 2

Gjennomfør en *diskursanalyse* av reportasjen «Åpner for full omkamp om grunnlovsspråket» med tilhørende faktaboks (vedlagt som «Tekst til analyse, oppgave 2»). Under kontekstbeskrivelsen skal du legge særlig vekt på hvilken kunnskap fra den kulturelle konteksten som forutsettes kjent i teksten. I den forklarende drøftingen av tekstens mening og funksjon skal du forsøke å identifisere *ulike diskurser* (institusjonelt forankrede tenke-, tale- og skrivemåter) som kommer til orde i teksten.

UNIVERSITETET I OSLO
DET HUMANISTISKE FAKULTET

Eksamen i
RETKOM1102
Tekst og kommunikasjon

Hausten 2014

Tid: 25. november kl. 09:00-13:00 (4 timer)

Stad: Gymsal 2 Idrettsbygningen

Gymsal 1 Idrettsbygningen

Hjelpemiddel ikkje tillatne.

Oppgavesettet er på 2 sider medrekna denne framsida.

Oppgavesettet er på bokmål og på nynorsk.

NYNORSK:

Oppgave 1 – kortsvarsoppgåver

- a) Kva er *språkhandlingar*, og kva for fem typar språkhandlingar (også kalla talehandlingar/speech acts) finst, ifølgje John Searle? Kva for språkhandlingar kan du identifisere i denne ytringa: «Den ekstreme mannsbevegelsen må ikke gjøres til talsmenn for alle som strever med den nye mannsrollen.» [Henta frå ein avis kommentar av journalist Marte Michelet i Dagbladet 4.8.2012.]
- b) Kommenter *makt*, *dominans* og *høflighetsstrategiar* i samtaleutdraget «Forskingsintervju» (vedlagt som Tekst til analyse, oppgave 1b).
- c) Kva meinast med det retoriske bevismidlet/den retoriske appellforma *etos*?

Oppgave 2

Gjennomfør ein *diskursanalyse* av reportasjen «Åpner for full omkamp om grunnlovsspråket» med tilhøyrande faktaboks (vedlagt som «Tekst til analyse, oppgave 2»). Under kontekstskildringa skal du leggje særleg vekt på kva for kunnskap frå den kulturelle konteksten som blir føresettt kjend i teksten. I den forklarande drøftinga av tekstens mening og funksjon skal du forsøke å identifisere *ulike diskursar* (institusjonelt forankra tenkje-, tale- og skrivemåtar) som kjem til orde i teksten.

BM: Tekst til analyse (oppgave 1b). Forskningsintervju.

[Teksten er et utdrag fra starten av et forskningsintervju hvor en mannlig forsker (T) samtaler med en kvinnelig elev på videregående skole (B1).]

NN: Tekst til analyse (oppgave 1b). Forskningsintervju.

[Teksten er eit utdrag frå starten av eit forskningsintervju der ein mannleg forskar (T) samtalar med ein kvinneleg elev på vidaregåande skule (B1).]

T: Jeg kan si litt om meg først da

B1: Ja

T: at jeg har jobbet en god del år med sånn å få forskning ut til folk

B1: Mhm

T: og slik at det de holdt på med på universitetet ikke bare skal bli *der*

B1: Okey

T: Men eh på den ene måten så kan du si at de finner opp dingser og sånn, og det er jo greit nok, men når du tenker filosofiske tanker og forsker i historie og sånn,

B1: Mm

T: så bør jo det egentlig ikke gå femti år før det kommer ut til folk.

B1: Nei

T: Så derfor så har jeg vært med på å lage filmer og bøker og alle mulige sanne ting

B1: Mm

T: Så ble jeg veldig opptatt av, hvordan er det der, hva er det som kommer ut?

Er det liksom bare en sånn glansversjon av det som, det som de forskerne finner ut da?

B1: Mm

T: Eller får man på en måte mer sånn fullt bilde, det er liksom det som har gjort meg tent på det.

B1: Mhm

T: Så derfor så driver jeg og leser sanne historie, eh verker og så og særlig det som er skrevet for, ikke for historikerne sjøl, da.

B1: Mm

T: Og så syns jeg det er veldig morsomt å holde på med sånt. Liker det.

B1: Ja. @

T: Og, du, eh, ja, hvordan trives du på skolen? Det har du kanskje allerede antydnet nå?

B1: Nja, det er, jeg har det bra. Alle vennene mine går der.

T: Ja

B1: @

BM: Tekst til analyse (oppgave 2): Den verbalspråklige delen av en reportasje på nrk.no 14.11.14.

NN: Tekst til analyse (oppgave 2): Den verbalspråklige delen av ein reportasje på nrk.no 14.11.14.

Åpner for full omkamp om grunnlovsspråket

Martin Kolberg (Ap) varsler at han vil ta hele kampen om språket i Grunnloven på nytt. – Dette bryter med all parlamentarisk praksis, mener Høyres Michael Tetzschner.

AV Journalist **Torkil Torsvik** Journalist **Gaute Zakariassen**

– Det er nødvendig å legge frem forslaget til bokmålsversjon på nytt, sier Arbeiderpartiets parlamentariske nestleder Martin Kolberg til NRK.

– Arbeiderpartiet får fremme de forslagene de bare vil, men det bryter med parlamentarisk praksis, kontrer Høyres Michael Tetzschner.

Fredag ble det kjent at Stortinget i mai vedtok en nynorsk grunnlovstekst med flere språklige feil.

Det kan bety at forslaget må opp på nytt, og at Stortinget i neste periode må banke gjennom nok en ny utgave av Grunnloven.

Les: Nynorskbrukere feirer dobbel grunnlovsseier

Blunder gir bokmålsomkamp

Kampen i forrige omgang sto først og fremst om man skulle modernisere språket fra den opprinnelige danskspråklige teksten, og få en grunnlovstekst på et moderne, gjenkjennelig bokmål.

Det endte med at jussprofessor Hans Petter Gravers moderniserte bokmålsversjon ble forkastet til fordel for en versjon basert på en språkstandard fra 1903, da språket i Grunnloven sist ble revidert.

Nå varsler flere av partiene som kjempet for den mer moderne bokmålsversjonen, at de vil fremme forslaget på nytt, slik at det neste Stortinget må behandle det etter 2017.

– Vi vil fremme Gravers siste versjon én gang til, slik at vi får et moderne bokmål og retting av ortografien, sier Arbeiderpartiets Martin Kolberg til NRK.

– *Men bokmålsversjonen er vedtatt av Stortinget?*

– Det var en såkalt modernisering av 1903-varianten som ble vedtatt. Mange, inkludert meg selv, ville ha et moderne bokmål. Der ligger Gravers bokmålsversjon klar, og kan fremmes på nytt, sier Kolberg.

Han får støtte fra SV, Venstre og Senterpartiet, som alle vil at også det neste Stortinget skal stemme over bokmålsversjonen.

Høyre: Dette er en ren omkamp

Det irriterer Høyres Michael Tetzschner, som var med å kjempe frem professor Finn Erik Vinjes 1903-variant av Grunnloven.

– Forslaget bryter med parlamentarisk skikk. vi har vedtatt en bokmålsversjon med to tredjedels flertall, så her kan man ikke beskytte seg bak at det er en feil som skal rettes opp. Dette er en ren omkamp som det ikke er konstitusjonell praksis for, mener Tetzschner.

– *Hadde du ikke hatt lyst på en omkamp selv dersom Gravers forslag hadde vunnet frem?*

– Nei. Noe av styrken i demokratiet er at man avfinner seg med vedtak man ikke umiddelbart er enig i, og at man kan leve med nest beste løsning når flertallet har valgt en løsning som de synes er best. Det er demokratisk praksis.

– *Hva legger du i demokratisk praksis?*

– Det betyr at Stortinget tar sine egne vedtak alvorlig, og Grunnloven særlig alvorlig, sier Tetzschner.

– Et halvveis vedtak

Martin Kolberg avviser at å fremme forslaget på nytt ville brutt med Stortingets skikk og sedvaner.

– Jeg er uenig. Det er helt legitimt å fremme grunnlovsforslag på nytt. Det som er parlamentarisk praksis, er at man ikke behandler samme sak om igjen i samme storting, men det er ikke tilfelle her.

Han understreker at det er Stortinget og dets sammensetning etter 2017 som avgjør om forslaget går gjennom ved neste korsvei.

– Det ville vært rart om vi ikke inviterte det neste Stortinget til å diskutere det på nytt. Det er et vedtak som er gyldig, men det er et halvveis vedtak, fordi vi ikke fikk modernisert bokmålsversjonen, sier Kolberg.

[I forbindelse/samband med reportasjen publiserte nrk.no denne faktaboksen:]

FAKTA

Grunnloven

- Den høyeste rettskilden i Norge.
- Bygget på prinsippene om folkesuverenitet, maktfordeling og menneskerettigheter.
- 17. mai 2014 er det 200 år siden Grunnloven ble signert på Eidsvoll.
- For å endre Grunnloven, kreves to tredjedels flertall i Stortinget – såkalt kvalifisert flertall.
- Grunnlovens nåværende språkdrakt stammer fra en revisjon i 1903.
- Skrivemåten av flere ord i Grunnloven ble da oppdatert, og enkelte grammatiske inkonsekvenser som var kommet inn i lovteksten på 1800-tallet ble fjernet.

- Revisjonen i 1903 var imidlertid forsiktig, og grammatikken og vokabularet i originalteksten ble beholdt.
- 6.mai 2014 vedtok Stortinget en moderne, nynorsk versjon av Grunnloven.(Graver-utvalgets versjon) Samtidig vedtok Stortinget en bokmålsversjon av Grunnloven, med begrensede endringer.(Vinje-utvalgets versjon)